

MATKALLA OMAN TALOUDEN HALLINTAAN

VOL 2

LYHYT OPAS
OMAA
TALOUTEEN

FYFFEE!

henkilökohtaista talousneuvontaa

LEADER KARHUSEUTU

- TULOT / MENOT
- PERINTÄ, ULOSOTTO,
VELKAJÄRJESTELY
- ARJEN SÄÄSTÖVINKKEJÄ
- TALOUSTESTI

OPPAAN SISÄLTÖ

Miksi 3

- Talouso Ongelmien taustalla 3
- Rahahuolten puheeksiotto 4
- Taloushaasteisiin usein liittyy 4
- Rahasuhde 5
- Rahat parisuhteessa 5
- Tunnetko taloutesi? 6

Matkalla oman talouden hallintaan 7

- Oma talous 7
- Taloustasapainoon 7
- Seuraa menoja, suunnittele talouttasi 8
- Oma taloussuunnitelma - selvitä 9
- Oma taloussuunnitelma - suunnittele 10
- Oma taloussuunnitelma - seuraa 10
- Budjettipohja 11
- Velkojen kartoittaminen 12
- Positiivinen luottorekisteri 12
- Kulut kuriin – Arjen säästövinkkejä 13
- Muita vinkkejä talouden hallintaan 13

Velat hoitoon 14

- Miten perintä etenee 14
- Lasku kertaantuu perinnässä 15
- Maksuhäiriömerkintä 15
- Pikavipit 15
- Pois velkakierteestä 16
- Miten järjestellä velkoja? 17
- Yksityishenkilön velkajärjestely 18
- Ulosotto 19
- Helvotusta ulosottoon 19

Apua taloushaasteisiin 17

- Takuusäätiö auttaa 17
- Apua ja vinkkejä talous- ja velka-asioissa 18

Fyffee! -Matkalla oman talouden hallintaan 22

Muistiinpanoja 23

Yhteenveto matkasta oman talouden hallintaan 24

Karhuseutu

MIKSI

Talousasiat huolettavat useita henkilöitä. Rahasta puhuminen on ollut Suomessa perinteisesti tabu. Tämän oppaan tavoitteena on antaa vinkkejä oman talouden hallintaan sekä toisaalta madaltaa raha-asioista puhumisen kynnyksiä. Rahasta puhuminen ei tosin lisää rahan määrää, mutta se helpottaa mieltä ja saattaa antaa rohkeutta avun hakemiseen. Siksi opas ei ole tarkoitettu vain pienituloisille tai niille, joilla oma talous tuottaa huolia, vaan myös läheisille puheeksi oton pohjaksi. Läheisten tuki on tärkeää, kun omat voimavarat eivät riitä.

Talous- ja velkaongelmia ei kannata hävetä. Joskus elämässä on vain niitä hetkiä, jolloin asiat eivät onnistu. Tärkeää on katsoa tulevaan, sillä sitä pystyy muuttamaan ja olla murehtimatta menneestä. Menneisyyden ongelmat on hyvä myöntää itselleen ja tarvittaessa hakea niihin apua. Näin on ottanut jo ensimmäisen askeleen kohti parempaa taloudellista huomista.

- **Vuonna 2023 ulosottovelallisia oli noin 520 000 koko maassa ja Satakunnassa vajaa 19 000.**
- **Maksuhäiriöitä oli noin 369 000 suomalaisella vuoden lopussa 2024. Määrä on ollut kasvussa viime vuonna. Satakunnassa maksuhäiriö oli 7,8 %:lla asukasmäärästä eli 13 762 henkilöllä. Useimmiten maksuhäiriöiden taustalla on erilaiset kulutusluotot.**

TALOUSONGELMIEN TAUSTALLA

- Elämäntilanne
- Riippuvuudet
- Maksut toisen puolesta
- Elämänkaaren muutokset
- Taloustaitojen puute
- Motivaation puute

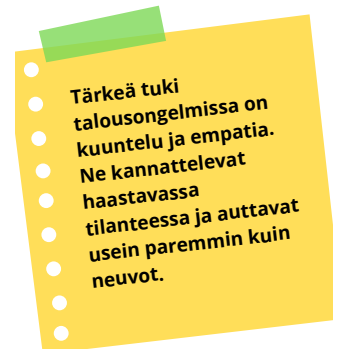

- Kulutuskulttuuri
- Talouden suhdanteet
- Luottoyhteiskunta
- Sosiaaliturvan muutokset ja riittämättömyys

RAHAHUOLTEN PUHEEKSIOTTO

Vaikka rahahuolia voi kohdata kuka tahansa, niin rahasta puhuminen ei kuulu suomalaiseen kulttuuriin. Rahahuolet liittyvät usein tilanteisiin, joissa tulot ja menot eivät ole tasapainossa tai vastaan tulee taloudellisia yllätyksiä. Rahasta puhuminen ei tarkoita ainoastaan puhetta rahamääristä, vaan myös arjen- ja elämänhallinnasta. Pelkästään puhumalla ei käytettävissä oleva rahamäärä kuitenkaan lisäännä, mutta se helpottaa mieltä ja saattaa antaa rohkeutta avun hakemiseen.

- Kysy konkreettisia kysymyksiä
  - Onko laskut hoidettu?
  - Onko vuokra maksettu?
  - Riittävätkö rahat ruokaan ja lääkkeisiin?
  - Onko velkoja maksamatta?
- Vältä syyttelyä
- Keskity ratkaisuihin, tarjoa apua esimerkiksi budjetointiin, menojen karsimiseen tai avun hakemisiin

TALOUSHAASTEISIIN USEIN LIITTYY

- Häpeää ja syyllisyyttä, ahdistusta ja toivottomuutta, stressiä ja unettomuutta, leimautumisen pelkoa
- Työ- ja toimintakyvyn heikkeneminen
- Rahavaikeuksien ratkaisu mieluummin uudella velalla kuin hakemalla apua ongelmiin tai puhumalla niistä läheisten kanssa.
- Ratkaisun itse aiheuttamani ongelmat -ajattelutapa
- Riittämätön tieto ratkaisuvaihtoehdoista, hätäratkaisut
- Pelko ulosotosta tai maksuhäiriömerkinnästä
- Väärä kuva omasta maksukyvystä ; epärealistiset maksusuunnitelmat
- Kärsimättömyys ; rahaongelmat eivät ratkea hetkessä

Taloushaasteet vaikuttavat negatiivisesti perhe-elämään, ihmissuhteisiin ja hyvinvointiin. Taloudellinen hyvinvointi on tärkeä osa kokonaisvaltaista hyvinvointia.

RAHASUHDE

Rahasuhde koostuu rahaan liittyvistä asenteista, kokemuksista ja tunteista sekä käyttäytymismalleista. Se alkaa muodostua jo lapsuudessa sekä saattaa muuttua ja vaihdella elämäntilanteiden ja taloudellisten kokemusten mukaan. Ympäristötekijöiden lisäksi siihen vaikuttaa ihmisen persoona ja temperamentti.

Rahasuhdetta voi hahmottaa rahatarinalla, joka pohjautuu menneisyydessä rahaan liittyneisiin muistoihin, tapahtumiin ja tunteisiin. Sen avulla voi jäsentää nykyistä suhtautumista rahaan ja rahankäyttöön sekä niihin liittyviä tunteita. Rahatarina luo myös pohjaa tulevaisuuteen ja mahdolliseen muutokseen. Se saattaa nostaa pintaan vaikeitakin asioita sekä paljastaa sellaisia asioiden vaikutuksia, joita ei ole aiemmin ajatellutkaan

Millainen on sinun rahasuhteesi? Miten käytät rahaa, mitä tunteita se sinussa herättää? Millainen on taloudellinen ajattelutapasi, oletko varovainen vai riskialtis?

RAHAT PARISUHTEESSA

Arjen pyörittämisessä niin parisuhteessa kuin perheissä on suuri merkitys hyvällä taloudenhallinnalla. Raha-asiat aiheuttavat myös usein kiistoja. Tämän takia raha-asioista olisi hyvä keskustella ajoissa ja luoda perheen yhteisesti sovitut rahankäyttötavat. Avoimuus ja rehellisyys ovat pohja hyvälle rahakeskustelulle.

Yhteisten kulujen jakamisesta on hyvä sopia. Tärkeää on, että ne rasittaisivat osapuolia tasapuolisesti, jotta kumpikaan ei tuntisi alemmuutta. Kulut voidaan jakaa esimerkiksi

- tasan puoliksi
- suhteessa tuloihin
- kummallekin jää saman verran käyttörahaa.

Eri tapoja kannattaa kokeilla ja ottaa sitten käyttöön se, joka sopii itselle parhaiten.

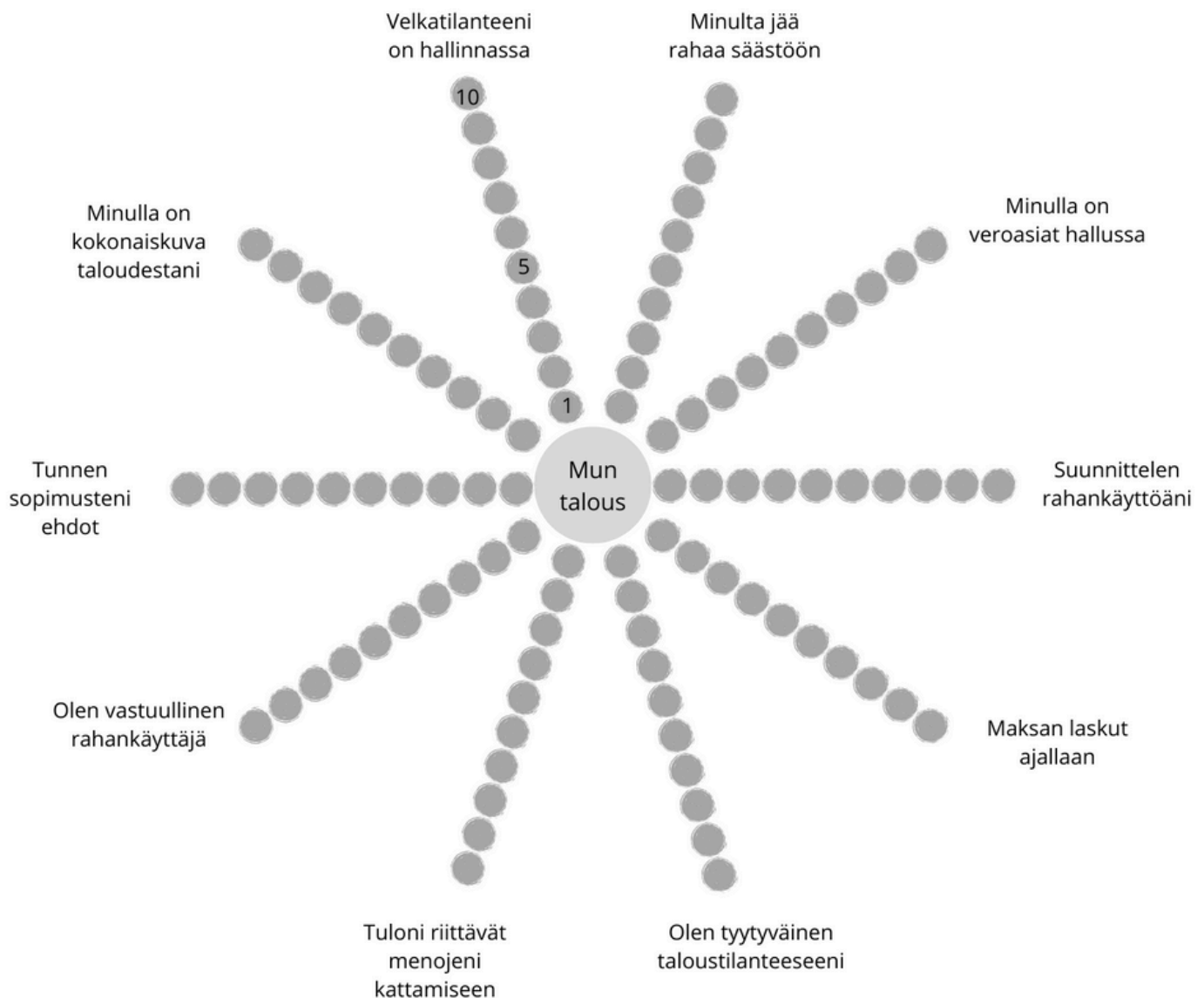
“Me käydään kulut läpi kerran kuukaudessa ja tasataan tilit keskenään.”

TUNNETKO TALOUTESI?

Millaiselta sinun taloutesi näyttää?

Arvioi oma taloutesi eri osa-alueita

- 1 Tilanne kuluttaa voimavarojani
- 2 Ei hyvin eikä huonosti
- 3 Kaikki OK

Yhdistä pisteet lopuksi.

Eteneekö taloutesi tasaisesti vai kuoppaisesti? Onko tarvetta muutoksiin jollain alueilla?

Voit arvioida talouttasi uudelleen ja katsoa, onko tilanteesi muuttunut.

MATKALLA OMAN TALOUDEN HALLINTAAN

OMA TALOUS

Oma talous on yleisnimitys tulojen, kulutuksen, säästämisen sekä sijoittamisen tasapainolle. Se on jokaisella itsensä näköinen, ja siihen vaikuttaa kulloinenkin elämäntilanne.

Oman talouden hallinnassa ja raha-asioiden hoidossa on perinteisesti ollut kyse tulojen ja menojen kartoittamisesta, elämisen ja hankintojen rahoituksesta sekä maksujen käytännön järjestelyistä, mutta käsitys on laajentunut. Esimerkiksi sopimus- ja vero-osaamisen katsotaan nykyään kuuluvan hyvään oman talouden hallintaan.

“Rahankäyttö on valintoja omassa arjessa”

TALOUS TASAPAINOON

Oman talouden tasapainottaminen on tärkeä askel kohti taloudellista hyvinvointia ja mielenrauhaa. Tasapainoinen talous antaa mahdollisuuden keskittyä elämän muihin osa-alueisiin ilman rahahuolia. Pienilläkin muutoksilla voi olla suuri vaikutus pidemmällä aikavälillä.

Pohdi, millainen taloustilanteesi on nyt ja millainen sen haluaisit olevan. Mieti myös, mitkä tekijät tukevat ja estävät nykyistä taloudenhallintaasi. Aseta niin lyhyen kuin pitkän ajan talouden tavoitteet.

Selvitä, mistä palasista taloutesi muodostuu. Käy läpi tulot ja menot sekä kartoita velat.

Tee oma **budjetti** tai ainakin laske, kuinka paljon rahaa on kuukaudessa käytettävissä pakollisten menojen jälkeen.

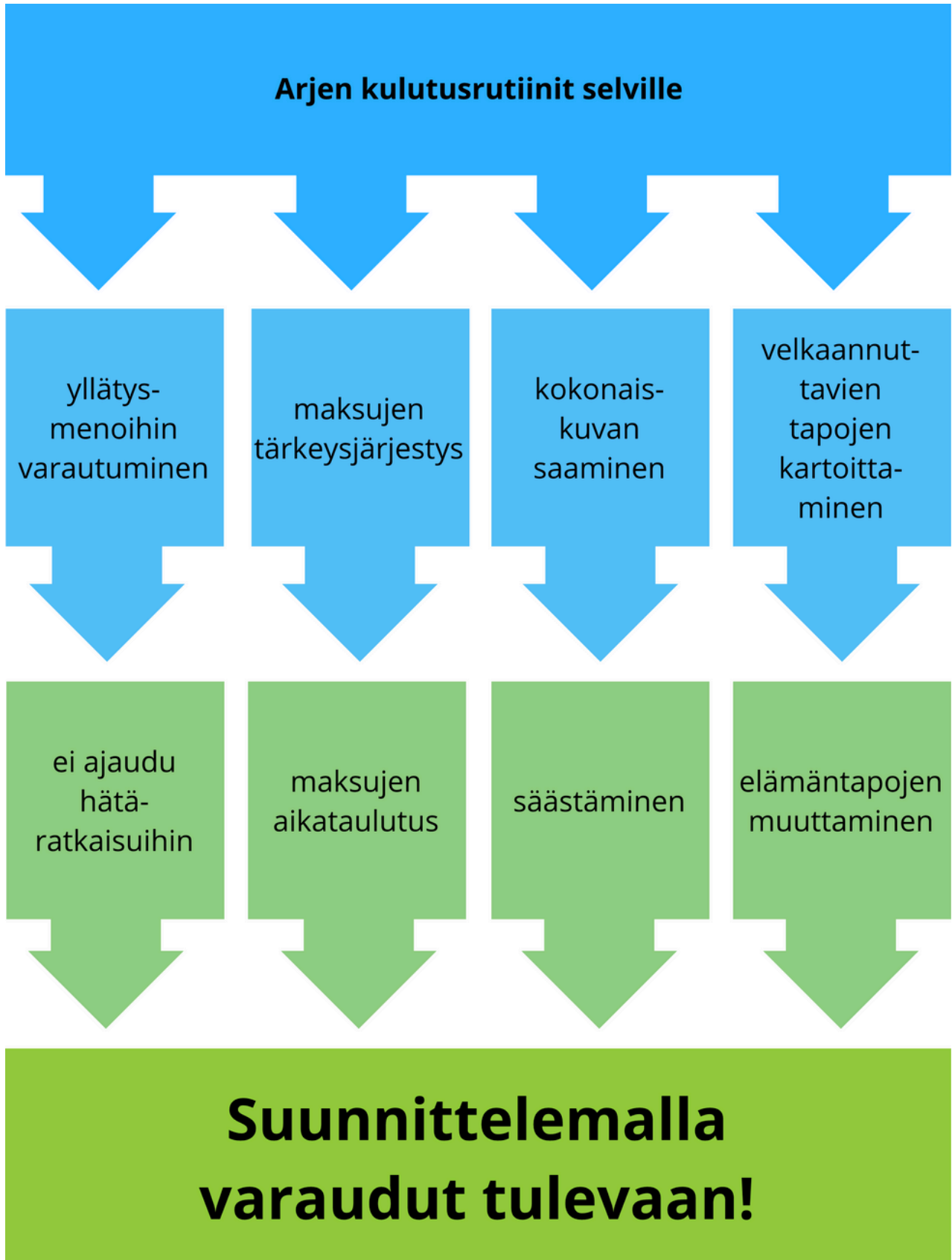
Kiinnitä huomio **arjen talouteen**.

Säästä, jos mahdollista. **Lainoita** harkiten.

Elä omaa talouttasi, älä vertaa muihin.

SEURAA MENOJASI, SUUNNITTELE TALOUTTASI

OMA TALOUSSUUNNITELMA - SELVITÄ

Oman talouden selvittäminen on keskeisin osa oman talouden tasapainottamista. Se mahdollistaa niin taloudellisen hyvinvoinnin kuin tavoitteiden saavuttamisen. Käytännössä oman talouden selvittäminen tarkoittaa oman talouden kokonaisuuden hahmottamista.

Ensimmäiseksi on hyvä selvittää, mitä **tuloja** saa. Tuloja voivat olla esimerkiksi palkka, eläke, etuudet ja pääomatulot. Tiedot tuloista löytyvät palkkalaskelmilta, tiliotteilta, etuuspäätöksistä tai muista vastaavista asiakirjoista.

Kun tulot on selvillä, on tarkastelun kohteena **menot**, kuten asumisen kulut, ruoka, puhelin, liikkuminen ja viihde. Niihin sisältyy velkojen lyhennykset. Velkojen kartoittamisesta on erikseen kerrottu sivulla 12. Kuukausittaiset menot on helppo selvittää tiliotteilta, ja apuna voi käyttää pankkien sovelluksia. Käteisostoja seurataan keräämällä kuitteja maksuista. Harvemmin toistuvat ja epäsäännölliset menot on myös muistettava ottaa mukaan tarkasteluun.

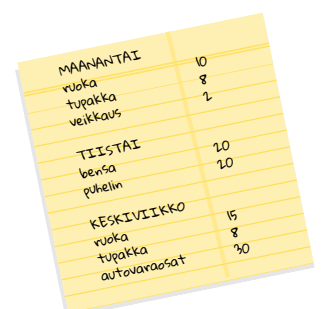
Menot voidaan jakaa eri kategorioihin:

- **välttämättömät menot**, jotka on lähtökohtaisesti maksettava kuukausittain: asumisen menot, vakuutukset, pakolliset jäsenmaksut, kulkeminen, puhelin, netti ja ruoka sekä lasten ja lemmikkien kulut
- **vapaaehtoiset menot**: harrastukset, viihde, suoratoistot, matkustaminen.

Välttämättömistä menoista ei voi yleensä tinkiä, mutta niihin voi vaikuttaa kilpailuttamalla. Vapaaehtoisia menoja sen sijaan voi karsia talouden tasapainottamiseksi.

Kirjaa kuukausittaiset tulot ja menot sekä harvemmin toistuvat menot **ylös**. Apuna voit käyttää taulukkolaskentaohjelmia, netistä löytyviä valmiita pohjia tai perinteistä ruutupaperia. Tärkeintä ei kuitenkaan ole tapa, miten kirjaa tiedot ylös, vaan sen tekeminen.

Oman taloustilanteen selvittämiseksi voi olla tarpeen seurata menoja muutaman kuukauden ajan. Tämä helpottaa kokonais kuvan saamista tilanteesta ja budjetointia. Tulojen selvittäminen on yleensä helpompaa.

MAANANTAI	10
ruoka	8
tupakka	2
viikkokaus	
TIISTAI	20
bensa	20
puhelin	
KESKIVIIKKO	15
ruoka	8
tupakka	30
autovaraus	

OMA TALOUSSUUNNITELMA - SUUNNITTELE

Kun tulot ja menot on selvitetty, on vuorossa talouden suunnittelu eli budjetin tekeminen selvityksen pohjalta. Oman talouden budjetointi on käytännön työkalu, jonka avulla voi hallita rahankäyttöä sekä varmistaa tulojen ja menojen välisen suhteen pysymisen tasapainossa. Se mahdollistaa myös säästämisen sekä varautumisen tuleviin menoihin. Budjetti tehdään yleensä yhdelle kuukaudelle. Sen tekeminen voi aluksi tuntua hankalalta ja työläältä, mutta harjoittelulla budjetoinnista tulee rutiini.

Laita budjettiin ensin kaikki kuukauden tulot ja lisää sen jälkeen menot. Jaa ne esimerkiksi välttämättömiin ja vapaaehtoiisiin menoihin. Varaa rahaa myös säästöihin esimerkiksi yhtä kuukautta harvemmin tulevia laskuja varten, hankintoihin tai puskurirahastoon. Velkojen lyhennykset tulee myös ottaa mukaan budjettiin.

Kun budjetissa on kaikki kuukauden erät, katso, onko budjetti tasapainossa. Jos menot, säästöt ja velkojen lyhennykset ovat suuremmat kuin tulot, jostain pitää karsia tasapainon saavuttamiseksi. Budjetointi on valintojen tekemistä arjessa. Epätasapainoa voi oikaista myös säästöillä.

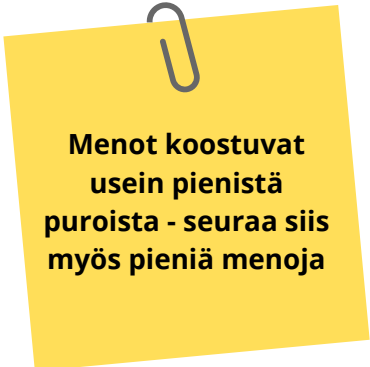
Budjetointia varten on erilaisia valmiita malleja. Kannattaa kuitenkin käyttää sellaisia pohjia, joiden käytön koee olevan itselle helppoa ja mutkatonta. Näin varmistaa myös sen, että motivaatio budjetointiin säilyy.

OMA TALOUSSUUNNITELMA - SEURAA

Elämäntilanteet muuttuvat, kuten myös taloudellinen saattaa muuttua. Tämän vuoksi budjetin säännöllinen seuraaminen ja päivittäminen on tärkeitä. Budjetti elää arjessa.

Jos tuntuu, että budjetoidut rahat eivät riitä:

- Mieti seikkoja, jotka ovat tähän vaikuttaneet.
- Tee oma kulut kuriin -suunnitelma.
- Päivitä budjetti.
- Hae tarvittaessa apua.

**Menot koostuvat
usein pienistä
puroista - seuraa siis
myös pieniä menoja**

BUDJETTIPOHJA

malli

Kokeile
itse!

Tulot

Palkka

Eläkkeet

Työttömyysetuudet

Tuet

Muut tulot

Tulot yhteensä

menot

Välttämättömät menot

Ruoka

Vuokra/vastike

Muu asuminen

Kulkeminen

Puhelin+netti

Vakuutukset

Päivähoito

Lemmikit

Vapaaehtoiset menot

Harrastukset

Viihde

Vaatteet

Lainanhoito

Säästöön

Kodin hankinnat

Menot yhteensä

Tulot - menot

Talouden seuranta ja suunnittelua netissä:

penno

VELKOJEN KARTOITTAMINEN

Velkojen kartoittaminen on tärkeä osa oman talouden hallintaa. Se auttaa välttämään ylivelkaantumista ja löytämään keinoja velkojen lyhentämiseen. Velkamäärän selvittäminen voi myös antaa mielenrauhaa. Jos tehtävä tuntuu hankalalta ja aiheuttaa ikäviä tunteita, kannattaa kääntyä asiantuntijan puoleen.

Velkatietoja löytyy eri rekistereistä

- Positiivinen luottorekisteri
- Ulosottolaitos
- Perintätoimistot
- Verohallinto
- Traficom
- Oikeusrekisterikeskus
- Luottorekisterit

Useimmilla toimijoilla on tänä päivänä netissä omat sivut -palvelu, jonne kirjautumalla voi perehtyä omaan tilanteeseen.

Velat ja niiden tiedot kannattaa kirjata esimerkiksi paperille. Tämä auttaa hahmottamaan kokonaisuutta, jonka pohjalta voi pohtia vaihtoehtoja tilanteesta selviämiseksi.

POSITIIVINEN LUOTTOREKISTERI

Positiivinen luottorekisteri antaa velkojen kokonaistilanteesta selkeän kuvan, jota voi hyödyntää oman taloudellisen tilanteen tarkastelussa.

Positiivisesta luottorekisteristä löytyvät ajantasaiset tiedot asunto-, auto- ja opintolainoista sekä kulutusluotoista, luottokorteista ja osamaksuista.

Luotonantajat hyödyntävät positiivista luottorekisteriä lainaa myöntäessään.

Positiivisen luottorekisterin kautta on mahdollisuus tehdä itselle vapaaehtoinen luottokiello maksutta.

KULUT KURIIN – ARJEN SÄÄSTÖVINKKEJÄ

Ruokamenoissa on monta tapaa säästää

- Vertaile hintoja, kilohinnat
- Suunnittele ostokset ja tee ostoslista
- Valmista kerralla enemmän, hyödynnä pakastinta
- • Tutustu **Maukas arki kuuluu kaikille** -reseptivihkoon

 Hyödynnä paikkakuntasi ruokajaot. Ajantasainen tieto ruoka-avuksista löytyy netistä osoitteesta [ruoka-apu.fi](https://www.ruoka-apu.fi).

Tarkista ja kilpailuta sopimukset, esimerkiksi puhelin-, sähkö- ja vakuutus sopimukset ja suoratoistopalvelut. Niissä voi säästää helposti.

Nosta viikon käyttövarasi lompakkoon, niin tiedät koko ajan, kuinka paljon rahaa sinulla on käytettävissä.

MUITA VINKKEJÄ TALOUDEN HALLINTAAN

- Harkitse yön yli, osta vain tarpeeseen, siirrä hankinta tarvittaessa tulevaisuuteen.
- Säästä tavoitetta varten, laita euro päivässä sivuun.
- Älä tuhlaa säästöjä hetken mielijohteesta.
- Älä vippaa kaverilta.
- Älä ota uutta velkaa vanhaan maksuun, vaan kartoita vaihtoehdot.

Tärkeät asiakirjat on hyvä säilyttää yhdessä paikassa, vaikka kenkälaatikossa, josta ne löytyvät helposti. Vanhentuneet paperit tulisi ajoin heittää pois.

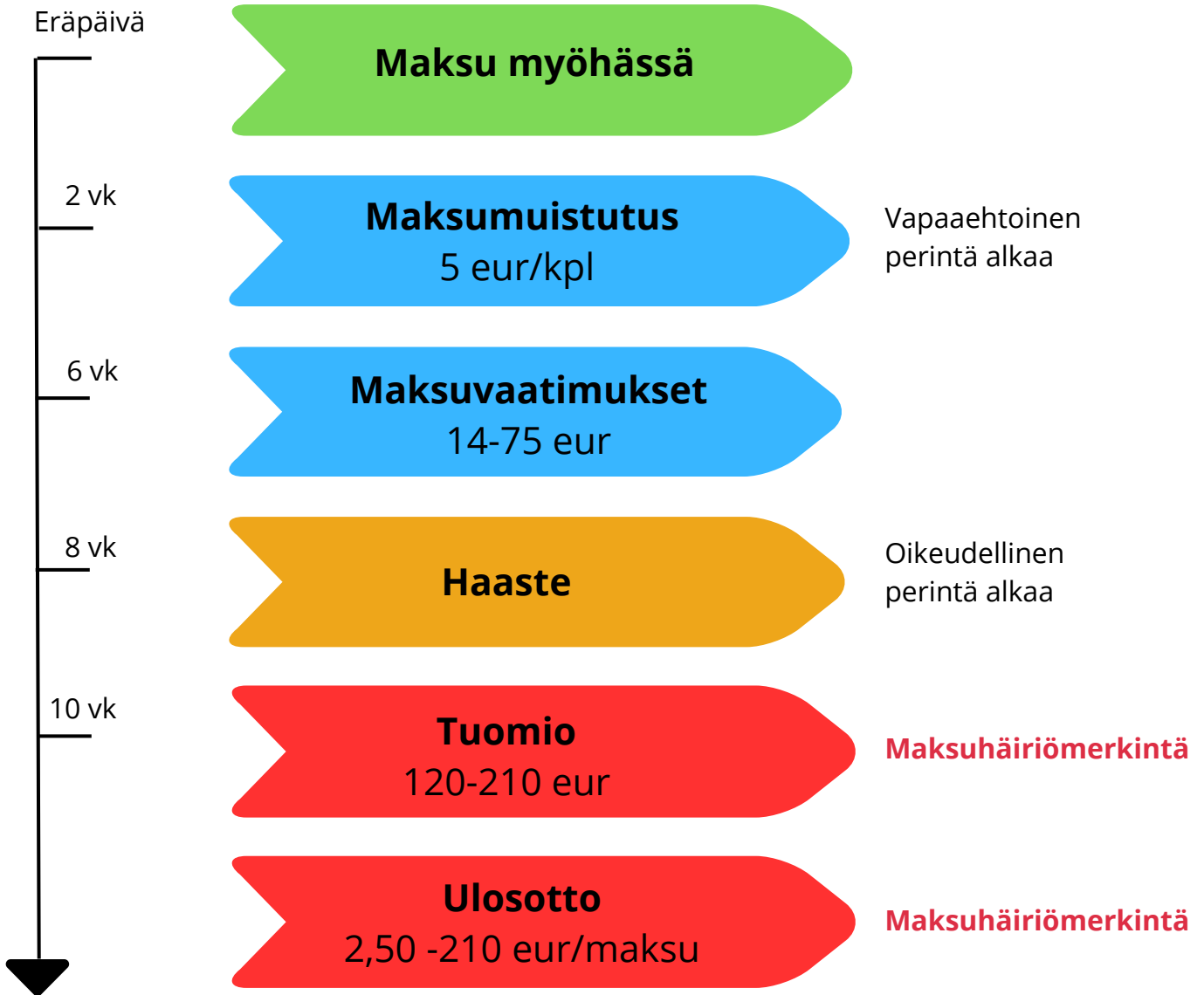
Pohdi etukäteen, miten hoidat talouden, jos elämässä tapahtuu suuria muutoksia, esimerkiksi jos sairastut tai jäät työttömäksi.

Varmista, että kaikki sosiaaliturat on haettuna. Selvitä, mitä Kelasta haettava perustoimeentulotuki sisältää. Älä unohda hyvinvointialueelta haettavaa täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.

Vertaa, harkitse, varaudu! Älä odottele, vaan toimi ajoissa!

VELAT HOITOON

MITEN PERINTÄ ETENEE?

Perintämaksujen ja viivästyskoron enimmäismääristä on säädetty laissa. Lain mukainen **viivästyskorko** on 10,5 % (1.1.2025).

Velan maksusta voi sopia vielä vapaaehtoisen perinnän aikana. Oikeudellisen perinnän alettua velka on maksettava kokonaisuudessaan tuomion välttämiseksi. Perintä etenee kahden viikon jaksoissa, ja aikajana laskun erääntymisestä oikeudelliseen perintään on vähintään 8 viikkoa. Vapaaehtoisen perinnän voi keskeyttää, jos ei ole maksukykyä ja pyytää velan siirtämistä käräjäoikeuteen.

 kkv.kuluttaja-asiat.perinta- ja maksujarjestelyt.nain perinta etenee

LASKU KERTAUTUU PERINNÄSSÄ

Kännykkälasku	35,00
1. maksumuistutus	5,00
2. maksumuistutus	5,00
1. maksuvaatimus perintätoimistosta	14,00
2. maksuvaatimus perintätoimistosta	7,00
käräjäoikeuden kulut	120,00
ulosotto/taulukkomaksu	27,00
Yhteensä	213,00 Eur

+ viivästyskorko (10,5 % 1.1.2025) + mahdollinen liittymän avaus

MAKSUHÄIRIÖMERKINTÄ

Maksuhäiriömerkintä ei tule yllättäen. Se perustuu esimerkiksi yksittäiseen velkaan, joka on edennyt perintään ja ulosottoon tai tiettyyn järjestelyyn, kuten velkajärjestelyyn.

Maksuhäiriömerkintä säilyy rekisterissä 2–3 vuotta. Velan maksaminen poistaa merkinnän kuukauden kuluessa siitä, kun luottorekisterin ylläpitäjä on saanut siitä tiedon. Tämä edellyttää usein velalliselta omaa aktiivisuutta.

Maksuhäiriö vaikuttaa elämässä moniin asioihin:

- pankki- ja vakuutusasiat
- työpaikka
- puhelin- ja dataliittymät
- sähkö sopimus
- vuokra-asunto

Omat luottotiedot voi tarkastaa maksutta kerran vuodessa luottorekisterin ylläpitäjiltä.

Luottorekisteriä ylläpitää

Suomen Asiakastieto Oy **asiakastieto**
Dun & Bradstreet **dnb**

PIKAVIIPIT

- Pikavippejä ovat kaikki vakuudettomat luotot, kuten jousto- ja korttiluotot.
- Miksi ottaisinkin pikavippiä, onko tarve pikavipin arvoinen, onko minulla varaa maksaa pikavippi takaisin?
- Säästäminen on hyvä vaihtoehto pikavipeille.
- Selvitä pikavipin vaihtoehdot, esimerkiksi hyvinvointialueen sosiaalinen luotto tai Takuusäätiön pienlaina.
- Selvitä pikavipin todellinen hinta, sillä ovat korot ja muut kulut ovat korkeat.
- Varo tunteisiin vetoavaa markkinointia ja yhdistelmäluottojen huonoja ehtoja.

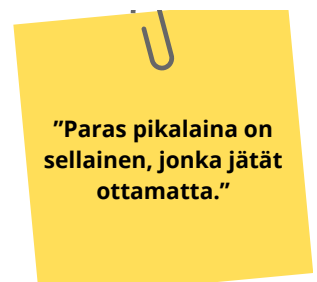

Luoton koron on oltava kokonaisuudessaan pienempi kuin 20 %.

Takuusäätiö

[takuusaatio.hallitse-rahojasi.harkitsetko](https://takuusaatio.hallitse-rahojasi.harkitsetko.fi)
lainan ottamista

POIS VELKAKIERTEESTÄ

Velkakierteen katkaiseminen voi tuntua haastavalta, mutta se on mahdollista suunnitelmallisella ja määrätietoisella toiminnalla. Se vaatii yleensä

- oman tilanteen tunnistamista ja myöntämistä itselleen rehellisesti
- motivaatiota muutokseen
- riittäviä arjen rahankäyttötaitoja
- velkaantumisen päättymistä
- vakiintunutta elämäntilannetta, esimerkiksi eri riippuvuudet ovat hallinnassa
- maksuvaran selvittämistä, menojen karsimista
- tietoa siitä, mihin ja kuinka paljon on velkaa
- velkojen järjestelyä
- apua ulkopuolisilta

- malttia ja aikaa
- päättäväisyyttä, itsekuria ja oikeaa asennetta

MITEN JÄRJESTELLÄ VELKOJA?

Maksukykyä

Maksusopimus velkojan kanssa

- Eräpäivän siirto
- Maksu erissä

Velkojen yhdistely

- Takuusäätiön takaus max. 34 000 eur, puolison kanssa max. 45 000 eur
- Sosiaalinen luotto max. 5 000 eur

Ei maksukykyä

Ulosotto

- Joskus vain välivaihe, kun tilanne ei ole vielä vakiintunut
- Voi olla ainut vaihtoehto
  - Esim. jos velkajärjestelyn ehdot eivät täyty

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkojen lopullinen vanhentuminen

Yksityisoikeudelliset yleensä 15–20 vuotta,
Julkisoikeudelliset 5 vuotta

Lisätietoja esimerkiksi

 Kuluttajavirasto kkv.kuluttaja-asiat.perinta- ja maksujarjestelyt.maksujarjestelyt
Talous- ja velkaneuvonta oikeuspalveluvirasto.talous-ja-velkaneuvonta.velkojen-jarjestely

Sosiaalinen luotto

 Vähävaraiselle, pienituloiselle, maksukykyiselle, joka ei saa luottoa muualta satakunnanhyvinvointialue.palvelut.aikuisten.sosiaalipalvelut.taloudellisen.tuen.palvelut

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Velkajärjestely auttaa ylivelkaantuneita henkilöitä saamaan taloutensa hallintaan. Siinä velkoja maksetaan oman maksuvaran mukaan ja järjestelyn päätyttyä maksamattomat velat saa anteeksi.

Velkajärjestely edellyttää tasaantunutta elämäntilannetta ja velkaantumisen päättymistä sekä järjestelyn muiden edellytysten täyttämistä. Se vaatii myös sitoutumista ohjelman aikaisten maksujen hoitamiseen ja talouden hallintaan.

Maksuvaran selvittämistä varten tarvitaan tiedot tuloista, menoista ja kaikista veloista. Maksuvara määrittää, kuinka paljon maksuohjelmassa pitää maksaa. Jos maksuvaraa ei ole, kuukausittainen maksumäärä voi olla 0 euroa. Maksuohjelma on tiukka ja edellyttää ohjelmassa pysymistä. Sen pituus on yleensä 3-5 vuotta, mutta esimerkiksi asunnon säilyttäminen tai esteet saattavat sitä pidentää. Maksuohjelman aikaisista lisätuloista syntyy lisäsuoritusvelvollisuus.

Velkajärjestelyllä voi olla joko ohimeneviä esteitä, kuten opiskelu ja työttömyys tai yleisiä esteitä, kuten velkojen rikosperspektiivisyys tai aiempi velkajärjestely. Yleisistä esteistä huolimatta on mahdollisuus päästä velkajärjestelyyn painavista syistä. Käräjäoikeus harkitsee kokonaisvaltaisesti niin esteitä kuin painavia syitä päätöstä tehdessään. Yli vuoden kestänyt työttömyys tai vähintään 13 vuotta sitten vahvistettu aiempi velkajärjestely eivät ole esteitä velkajärjestelylle.

Käräjäoikeus päättää velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä ja vahvistaa maksuohjelman. Velkaneuvoja avustaa prosessin eri vaiheissa.

Velkajärjestely mahdollistaa velkojen maksamisen realistisen maksukyvyn mukaan, velattoman tilanteen maksuohjelman päätyttyä sekä taloudellisen elämän aloittamisen puhtaalta pöydältä.

Velkajärjestelystä tulee luottotietoihin merkintä, joka poistuu yleensä maksuohjelman päätyttyä.

ULOSOTTO

Jos velka on jäänyt maksamatta, se voi siirtyä perittäväksi ulosottoon. Julkisoikeudelliset velat, kuten terveydenhoitomaksut ja verot, voivat siirtyä ulosottoperintään ilman käräjäoikeuden tuomiota, mutta yksityisoikeudelliset velat vaativat sen ennen kuin niiden ulosmittaus on mahdollista.

Ensisijaisesti pyritään siihen, että ulosottovelallinen maksaisi velan vapaaehtoisesti maksukehotuksella. Jos sitä ei kuitenkaan makseta, velkaa voidaan ulosmitata palkasta, toistuvaisuustuloista, kuten eläkkeestä tai sairauspäivärahasta, tai omaisuudesta. Tiettyjä sosiaalietuuksia, kuten työmarkkinatukea, toimeentulotukea, asumistukea tai lapsilisää, ei voi ulosmitata.

Tuloja ulosmitattaessa velalliselle jätetään henkilökohtainen suojaosuus toimeentuloa varten. Suojaosuus vaihtelee vuosittain. Vuonna 2025 se on velallisen osuudelta 32,88 euroa/päivä ja velallisen elatuksen varassa olevalta 9,61 euroa/päivä.

Ulosottolaitoksen sähköisessä asiointissa on [maksukieltolaskulaskuri](#), jonka avulla voi laskea oman ulosoton määrän.

HELPOTUSTA ULOSOTTOON

Työllistyessä ulosoton aloitusta voidaan lykätä työsuhteen kestosta riippuen enintään 4-6 kuukautta.

Ulosoton määrää voidaan pienentää mm. velallisen sairauden, työttömyyden tai maksetun elatusavun takia.

Vuoden yhtäjaksoisen ulosoton jälkeen on mahdollista saada oman tilanteen mukaisesti ilman hakemusta 0-3 vapaakuukautta. Lisävapaakuukaudet myönnetään harkinnan mukaan velallisen hakemuksesta.

Elatusmaksujen perintään on vaikeaa saada helpotuksia.

ulosottolaitos.tietoaulosotosta.tieto.velalliselle

APUA TALOUSHAASTEISIIN

Taloushaasteiden kanssa ei pidä jäädä yksin. Usein helpottaa, kun niistä saa puhua jonkun kanssa. Apua kannattaakin hakea jo silloin, kun herää huoli omasta tilanteesta.

Apua taloushaasteisiin antavat mm.

- Hyvinvointialueet
- Talous- ja velkaneuvonta
- Takuusäätiö
- Ulosotto
- Kela
- Diakoniatyö
- Järjestöt
- Fyffee
- **Talousneuvolat**

TAKUUSÄÄTIÖ AUTTAA

Takuusäätiö palvelee taloudellisesti hankalassa tilanteessa olevia henkilöitä.

Takuusäätiön Velkalinjassa ja chatissä voi luottamuksellisesti kysyä neuvoa niin omassa kuin läheisen asiassa.

Takuusäätiö voi myöntää yksityishenkilöille takauksen pankkien järjestelylainoihin tai antaa pienlainaa kertaluonteisiin menoihin tai hankintoihin, esimerkiksi kodinkonehankintaan tai takuuvuokraan.

takuusaatio.fi

Velkalinja arkisin klo 10.00-14.00 puh. 0800 98009

Kysy rahasta -chat ma-to klo 12.30-15.00, ke myös klo 17-19

APUA JA VINKKEJÄ TALOUS- JA VELKA-ASIOISSA

Talous- ja velkaneuvonta/Satakunnan oikeusaputoimisto

puh. 029 5660 407, Chat ma-pe klo 10-12, to klo 14-16

 oikeuspalveluvirasto.talous-ja-velkaneuvonta

Satakunnan hyvinvointialue/Taloudellisen tuen palvelut

[satakunnanhyvinvointialue.palvelut,aikuisten sosiaalipalvelut.taloudellisen tuen palvelut](https://satakunnanhyvinvointialue.palvelut,aikuisten%20sosiaalipalvelut.taloudellisen%20tuen%20palvelut)

Martat

[martat.omat rahat](https://martat.omat.rahat)

Kilpailu- ja kuluttajavirasto

kkv.kuluttaja-asiat.perinta-ja-maksujarjestelyt

Kuluttajaliitto

kuluttajaliitto.tietopankki.talous

Ulosottolaitos

ulosottolaitos

Oppaan teossa on käytetty Fyffeen omien materiaalien lisäksi lähteinä seuraavien tahojen verkkosivuja:
Talous- ja velkaneuvonta, Ulosotto, Takuusäätiö, Suomen Asiakastieto, Satakunnan Hyvinvointialue, Verohallinto, Martat, Mielenterveystalo, Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä Kuluttajaliitto

FYFFEE - MATKALLA OMAN TALOUDEN HALLINTAAN

FYFFEE!

henkilökohtaista talousneuvontaa

LEADER KARHUSEUTU

Fyffee on osa Karhuseutu Ry:tä, ja se toimii Porissa, Ulvilassa, Nakkilassa, Harjavallassa ja Kokemäellä.

Fyffee auttaa taloudellisesti haastavassa elämäntilanteessa olevia työkäisiä (18-64 v.) henkilöitä sekä heidän läheisiään.

Meidän puoleen voi kääntyä kaikissa niin suurissa kuin pienissä taloudellisissa haasteissa. Neuvomme oman talouden hallinnassa, autamme budjetin tekemisessä ja käyttövaran laskemisessa, muistutamme laskujen maksusta, mietimme edullisia tapoja laittaa ruokaa, teemme kuittikatsauksia. Avustamme Kela- ja ulosottoasioissa sekä velkojen selvittämisessä. Neuvomme etuuksien hakemisessa. Olemme rinnalla kulkijoita taloudellisissa haasteissa sekä tsemppaamme kohti parempaa taloudellista huomista. Aineellista tukea emme voi antaa.

Tapaamme asiakkaita paitsi toimistossa myös muualla, asiakkaiden helposti saavutettavissa paikoissa. Tarvittaessa jalkaudumme asiakkaan luokse tai tapaamme etäyhteyksillä.

Fyffee-ryhmät ovat osa toimintaamme, ja järjestämme myös talousaiheisia info- ja koulutustilaisuuksia.

Palvelu on maksutonta ja luottamuksellista.

YHTEYSTIEDOT

Outi Rantanen

talousasiantuntija

puh. 044 7399 909

outi.rantanen@karhuseutu.fi

[Karhuseutu.Sosiaalinen kehittäminen.](#)

Fyffee

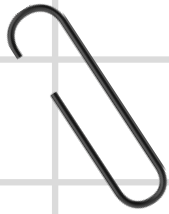

Fyffee / Leader Karhuseutu

[fyffee_karhuseutu](#)

**Toimistomme
on
Yhteisötaalo Otavassa,
Otavankatu 5A, 2.krs**

MUISTIINPANOJA

YHTEENVETO MATKASTA OMAN TALOUDEN HALLINTAAN

- Selvitä taloudellinen tilanteesi
- Suunnittele, miten rahasi käytät, laske käyttövara ja budjetoi.
- Maksa välttämättömät laskut ja menot ensin, älä säästä peruselämisestä.
- Karsi pois turhat menoerät.
- Säästä mahdollisuuksien mukaan, lainoita harkiten
- Mieti ostaessasi: **Välttämätön, tarpeellinen vai turha?**

- Suunnittele velkojen lyhennykset, päästä tarvittaessa osa niistä ulosottoon.
- Ole ajoissa yhteydessä velkojiin.
- Älä maksa velkaa velalla.

- Kohtaa tilanteesi, keskustele, pohdi.
- Unohda häpeä ja syyllisyys, puhu huolistasi läheistesi kanssa.
- Älä jää huoliesi kanssa yksin, vaan hae rohkeasti apua ulkopuoliselta.